

norčevale, da bodo otroci po ulicah za tvojim očetom tekali in kričali, da je berač?

Berta: Moj Bog, molčite! Pustite me, jaz ne morem drugače. Oče, prosim vas! (Vrže se očetu na prsa.)

Zima: Ne boj se! Molči, Marija! Spametuj se! Žena, kaj si res že čisto pozabila na svoj ponos?

Marija: Gospod Ponikvar, gospod Ponikvar! Ne poslušajte jih. Blagrovali vas bodo. O, gospod Ponikvar, ne odhajajte! Ne dopustite, da bi se ljudje smejali. O, ta sramota!

Ponikvar: Že ves trg ve, in pri meni doma pripravljajo gostijo, gospodična Berta, bodite ...

Marija iztrga si klobuk z glave: Glej, moje sive lase, hči! Zaklinjam te, nikar jih ne izstavljal ljudem v posmeh! O, jaz sirota! Glej, Berta, prosim te, tako te prosim! (Sklepa roke.) Kaj si iz kamna! Jaz ne preživim tega, ne preživim. Hočeš, da se ubijem?

Berta: Mati! (Vsa se trese in stiska k očetu.)

Marija: Prosim te, Berta, vzemi Ponikvarja!

Berta: Ne morem! Laglje bi mi bilo v vodo skočiti. Raje bi umrla.

Marija pade pred Pepijem na kolena: Glej, réveža, niti ganiti se ne more. Glej, siromaka, kaj hočeš, da mu bodo tuji ljudje metaligrizljaje pod noge, da ga bodo berači iz usmiljenja pitali?!

Pepi iztrga roko, kolikor more, in zakriči obupno: V imenu Boga, molčite!

Marija: Glej mene, glej moje sive lase, glej tega hromege nesrečneža! Ako je še kaj duše v tebi ...

Berta: Oh, oče, oče!

Marija: Prokleta, ako me ne poslušáš! Pri hromih udih mojega sina (se ga dotakne) te proklinjam! Ako je Bog, naj te tepe! Nehvaležnica! Ako boš kedaj srečna, potem ni pravice, ni Boga! Prokleta, prokleta! (Se oslabljeva zgrudi na tla.)

Berta se iztrga očetu iz rok in steče k Ponikvarju: Tukaj me imate!

Pepi: Ne, nikar Berta, ni — (Zahrope in omahne.)

Zima skoči k njemu: Sveti Bog! Tu je kri! Zabol se je. (Bodalce pade na tla.)

Marija skoči kvišku: Kri!

Berta plane k bratu in zakriči z grozo: Umira! (Zagrinjalo pade.)

Konec.

VEČER. C. GOLAR. CELJE.

Na zemljo utrujeno lega noč —
vse mirno po tibi je plani,
le veter ob vrbah šušti, kot pel
bi pesem o sreči neznani.

Zaman koprnenje, zaman želje,
že zlata je zarja zbledela,
ugasnilo solnce je jasnih dni,
zagrinja me noč nevesela.

V POROČNI NOČI. ELI POSVEČENO. SPISAL E. E. LJUBLJANA.

Skozi raztrgane oblake je pošiljal mesec svoje srebrne pramene v sobe, in v njegovi blede luči razločevale so se nejasne konture posameznih predmetov. Iz vrta donelo je ljubko petje slavčevo, pod oknom cvetel je španski bezeg ter napolnjeval sobe s svojimi omamljajočimi vonjavami.

A on, sedeč ob robu svoje postelje, se ni zmenil za vse to, dasi je ljubil take gorke noči. Kako bi se pa tudi veselil, danes, ko je praznovala ona, ki je vnela v njem prvo, čisto lubezen, kateri je bil vdan iz vse duše, svojo poročno noč — z drugim!

Zamislil se je v one čase, ko sta skupaj vživala vso srečo mlade ljubezni. Po njenem bratu jo je bil spoznal; že prvičkrat napravila je nanj globok utis. Prihajal je večkrat, ljubil jo je, in ljubila ga je tudi ona. Tako sta bila srečna! Kadar pa

jima je srce prekipelo, sedla sta h klavirju in sta igrala. Igrala sta s čutstvom, kajti oba sta ljubila godbo. Posebno pa se jima je priljubila jedna melodija. To sta zaigrala kar nehotoma, kadar sta bila sama, in pri tej ji je nekoč tudi odkril svojo ljubezen. In ona, presrečna, sklonila je svojo zaru-delo glavico ter jo sramežljivo položila na njegova prsa. Tako sta skupaj preživela krasno, srečno dobo.

Toda znana, stara povest: Pršel je drugi, bogatejši, zaljubil se je v njo, in ker je bil bogatejši, sprejeli so ga njeni stariši z odprtimi rokami.

Njega je bolelo, ko je videl, da ljubi tudi ta njo, da jo zasleduje z gorečimi pogledi, da je nemiren, kadar vstopi ona v sobo, da išče le njene družbe. Bolelo ga je to neznosno, ker se je bal za svojo mlado ljubezen, za edino veselje, ki ga je imel na zemlji. In res je za nekaj časa opazil, da sluša ona svoje stariše, da postaja hladnejša; spoznal je, da mu je bila tudi ona od-tučena.

Žalosten je zapustil hišo, kjer je bil užival največjo srečo.

A nje ni pozabil.

Danes je bil srečal na ulici dolgo vrsto voz. V drugem sedela je ona, v beli obleki, z vencem na glavi, poleg nje pa mlad gospod s cilindrom. Pred očmi se mu je stemnilo, ko je zagledal ta prizor, odhitel je, sam ni vedel, kam. . . .

Nocoj torej je bila njena poročna noč, noč, v kateri je ona, ki mu je bila vse. na veke zapadla drugemu. Mehanično je stopil h klavirju. Pod prsti zadoneli so mu krasni zvoki onega notturna, katerega sta bila tolikrat skupaj igrala. A ko je prišel do onega veličastnega mesta, pri katerem ji je bil nekdanj odkril svojo ljubezen, je melodija kar naenkrat prenehala v kričeči disharmoniji, glava omahnila je na klavir, in njegovo močno telo stresalo se je v divjem ihtenju.....

Gostje so se čudili, da je bila nevesta tako nenavadno bleda, razburjena. Dočim so bili vsi drugi veseli, dočim se je vrstila napolnjenica za napolnjenico, bila je ona tiha in otožna.

Naposled je vstala in zapustila dvorano.

Malo trenutkov pozneje so doneli skozi odprto okno njene tihe sobice harmonični zvoki Chopinovega notturna v tiho noč....

TOŽBA.

PO L. JAKOBYJEVI. POSLOVENIL Ž. L. MOZIRSKI.

Vidiš orača med brazdami tam?
 Zraven težkega pluga stoji,
 Zraven dvojice volov.
 Z dimcem zgovarja se zdaj,
 Ki muka na glas,
 Hlapca v razoru pred sabo
 Z debelimi zroč očmi.
 On pa v sinje strmi. —
 Solnce pripeka,
 Znoj mu čelo rosi, —
 Sever ledeni se dvigne,
 Stresa ga mraz,
 To je spoznanje, katero sprejel je.
 Bič zdaj nad dimcem vihti,
 Belca priganja potem;
 Biča nad lastnim hrbtom pa slepec ne vidi,
 Vdarcev ne čuti, ki sam jih sprejema,
 Kakšno mu je življenje živeti,
 Tega si hlapec ni svest.

Vidiš rudarje le-tam?
 V svitu jutranjem zapuščajo koče,
 Mrklo svetilka brli.
 Preden se v jamič spusté, si srečo žele.
 Jad se je v gubah obraza naselil,
 Glad pa doma se nastanil je bil.
 Živi mrlič v zemsko globino so šli,
 Vrnili spet se živi mrlič na dan.
 Živetí ne morejo,
 Umreti pa nečejo.
 Gledati pa so primorani deco in vnuke,
 Kako brez milosti ista jih beda mori.

Ali v ulicah mesta,
 Kjer mrgoli polno ljudstva,
 Če boš korakal ob hišah,
 Čudne glasove boš čul:
 Vdarec na vdarec od zore do mraka,
 Kakor utripa bolnik srce, če vročica ga tare,